

Bindende bestuurlijke afspraken zelfregievoorstel internationalisering april 2025

Universiteiten nemen zelf maatregelen om de internationalisering en verengelsing van het bacheloronderwijs in balans te brengen. Dit onder voorwaarde dat de politiek de verplichte Toets Anderstalig Onderwijs (TAO) op bestaand aanbod uit de wet schrapt en ruimte biedt om te kunnen groeien in tekortsectoren: alleen op die manier creëren we zekerheid voor (toekomstige) studenten en wetenschappers en kunnen we de internationale talenten die we nodig hebben in Nederland krijgen en behouden. Daarmee werken we aan internationalisering die werkt voor Nederland.

Afspraken over daling instroom in Engelstalige bachelors en omzetten van taal

- 1 De knelpunten rond internationalisering verschillen sterk tussen universiteiten, opleidingen, steden en regio's. De balans tussen Nederlandse en buitenlandse instroom vraagt op sommige plekken en in sommige steden om heroverweging, vooral bij internationaal vooraanstaande en daardoor ook populaire bacheloropleidingen zoals in de Bedrijfskunde, Economie en Psychologie. We treffen daarom maatregelen in deze sectoren.
- 2 Concreet betekent dit:
  - a) Psychologie heeft veel Engelstalig bacheloraanbod met grote aantallen internationale studenten. Maar in vergelijking met andere disciplines is sprake van een relatief lagere blijfkans. Voor Psychologie is het arbeidsmarktperspectief bovendien minder gunstig vanwege het grote aantal afgestudeerden. Daarom wordt een groot deel van de bacheloropleidingen Psychologie omgezet naar volledig Nederlandstalig. Het overige deel is, of wordt, tweetalig, door het toevoegen van een Nederlandse track. Hierdoor zorgen we zowel voor internationale uitwisseling van kennis als voor verbinding met de Nederlandse context. De sociale wetenschappen spelen namelijk een cruciale rol in het adresseren van complexe maatschappelijke vraagstukken en innovatie in Nederland. De fixus op Psychologie blijft gehandhaafd: universiteiten maken onderling afspraken over de hoogte daarvan, zodat gericht gestuurd wordt op de instroom en capaciteitsproblemen door ongewenste 'waterbedeffecten' zo veel mogelijk worden voorkomen.
  - b) In het cluster Economie en Bedrijfskunde en Gedrag en Maatschappij (excl. Psychologie) treffen we ook maatregelen: er wordt een grote bacheloropleiding Economie omgezet, en een opleiding Econometrie. Daarnaast worden er Nederlandse tracks toegevoegd en komen er (lagere) fixi op een aantal grote Engelstalige opleidingen/tracks. Ook in deze clusters hebben de universiteiten in gezamenlijkheid gekeken naar de omvang van de instroom, de doorstroom naar de master, blijfkans, en arbeidsmarktprognoses van de betreffende opleidingen.
- 3 Deze maatregelen komen boven op de eerder doorgevoerde stopzettingen van Engelstalige opleidingen en toevoegingen van Nederlandse tracks: UM en RUG zijn beide al gestopt met een Engelstalige track bij Geneeskunde, de RUG biedt vanaf 2025-2026 Farmacie alleen nog in het Nederlands aan, de RU is met de bachelor Comparative European History gestopt, de UT gaat stoppen met het University College en biedt vanaf 2025-2026 al een Nederlandse track psychologie aan, en de VU heeft de bachelor Theology and Religious Sciences omgezet naar alleen Nederlands..
- 4 TUD, TU/e en WUR zullen – uit solidariteit met de andere universiteiten – ook een kleine Engelstalige opleiding omzetten naar het Nederlands of stopzetten. De TUD is eerder al gestart met een Nederlandse track bij Computer Sciences.
- 5 Krimp- en grensregio's en tekortsectoren (ook in de Randstad) zoals techniek, AI en onderwijs, worden bij deze maatregelen ontzien. Sterker nog: deze maatregelen creëren juist ruimte om gericht te groeien in

Vereniging Universiteiten van Nederland

Lange Houtstraat 2
Postbus 13739
2501 ES Den Haag

Tel +31 70 302 14 00
E-mail post@unl.nl
Web universiteitenvannederland.nl

KvK 40480226
IBAN NL61 INGB 0001 5964 15
BTW NL007088784B01

Engelstalige opleidingen die opleiden voor tekortsectoren, aangezien Nederland meer internationaal talent in deze sectoren hard nodig heeft. Met name bacheloropleidingen binnen de HOOP-gebieden onderwijs, natuur, gezondheid, techniek en landbouw hebben veel uitstroom naar tekortsectoren. Daarbij spreken we af dat universiteiten voor het bepalen van hun strategische groei rekening houden met de gedetailleerdere ROA-cijfers op opleidingsniveau binnen deze HOOP-gebieden en andere data over (regionale) arbeidsmarkttekorten

- 6 Universiteiten nemen daarnaast een aantal flankerende maatregelen, onder meer wat betreft het verbeteren van de Nederlandse taalvaardigheid van internationale staf en Nederlandse en internationale studenten, het versterken van de positie van het Nederlands als bestuurstaal, het verhogen van de blijfkans en terughoudendheid in de werving (zie bijlage).
- 7 Dit geheel aan maatregelen zal – samen met de eerder ingevoerde maatregelen – leiden tot een internationale bachelorinstroom in de eerstvolgende jaren van maximaal 16.766 studenten (een daling van ruim 11% ten opzichte van de maximale instroom in het piekjaar 2022-2023). De procentuele daling zal bij sommige universiteiten en disciplines hoger liggen, wat ruimte creëert voor behoud van internationale instroom in krimpregio's, grensregio's en voor strategische groei in de tekortsectoren.
- 8 De universiteiten beoordelen in november en februari op basis van de voorlopige en definitieve instroomcijfers of bovenstaande afspraken het gewenste resultaat opleveren. Waar nodig nemen universiteiten aanvullende maatregelen, of stellen ze maatregelen bij.
- 9 In november 2026 evalueren de universiteiten de afspraken en het gezamenlijke beleid. Dan wordt ook gekeken of de strategische groei in tekortsectoren in voldoende mate gerealiseerd wordt, en of daarvoor aanvullende mogelijkheden en maatregelen nodig zijn.

Bijlage: maatregelen flankerend beleid

In februari 2024 hebben universiteiten het eerste maatregelenpakket zelfregie gepubliceerd. Er is toen duidelijk aangegeven dat het om beleidsvoornemens gaat waar universiteiten ook de ruimte voor moeten krijgen. Bovenstaande afspraken zijn een nadere invulling van de afspraken over het opleidingsaanbod. Daarnaast maakten de universiteiten afspraken over flankerend beleid, die nog steeds van kracht zijn.

Maatregelen versterken positie Nederlandse taal

- 1 Op bestuursniveau is Nederlands de formele voertaal, met ruimte voor Engels in communicatie met internationale studenten en staf.
- 2 De Nederlandse taalvaardigheid van zowel Nederlandse als internationale studenten wordt verbeterd door modules beschikbaar te stellen waarmee zij hun uitdrukkingsvaardigheid kunnen versterken. Daarnaast werkt de landelijke 'Werkgroep Academische Taalvaardigheid' aan een handreiking met concrete aanbevelingen. De handreiking zal dit jaar verschijnen.
- 3 Voor internationale staf zullen taaleisen ingevoerd worden en cursussen aangeboden worden om een minimumniveau Nederlands te beheersen. Verdere detaillering hiervoor wordt uitgewerkt.

Maatregelen beheersing instroom Engelstalige bacheloropleidingen

- 4 Om de instroom van studenten in Engelstalige bacheloropleidingen te laten dalen, werven universiteiten internationaal niet actief op grootschalige internationale beurzen en fairs. Universiteiten maken daarbij een onderscheid tussen werving en voorlichting. Uiteraard blijven universiteiten voorlichting geven aan studiekezers, bijvoorbeeld over de inhoud van een opleiding. Alleen daar waar regionale dan wel nationale tekorten zijn op de arbeidsmarkt, werven universiteiten actief.
- 5 Universiteiten hebben in 2024 besloten het voorbereidend jaar voor internationale studenten te stoppen. Dat zal bij alle universiteiten het geval zijn zodra enkele lopende contracten met aanbieders zijn afgelopen. Hierdoor moeten internationale studenten direct aan de toelatingseisen voldoen. Dit draagt bij aan een transparant toelatingsbeleid en voorkomt extra instroomroutes die andere maatregelen ondermijnen.

Blijfkans vergroten en tekort studentenhuysvesting aanpakken

- 6 Universiteiten willen de blijfkans van internationale studenten vergroten door betere carrièrebegeleiding, toegang tot Nederlandse taalcursussen en nauwere samenwerking met werkgevers. Samen met regionale partners ontwikkelen zij daarom meerjarenplannen om de aansluiting op de arbeidsmarkt te verbeteren.
- 7 Universiteiten waarschuwen internationale studenten om niet naar Nederland te komen als zij geen huysvesting hebben. Universiteiten adviseren studenten tijdig naar huysvesting te zoeken en stellen soms speciale huysvestingsmedewerkers aan om te ondersteunen. De dalende instroom zal naar verwachting de druk op de woningmarkt enigszins verlichten. Daarnaast werken universiteiten samen met direct verantwoordelijke partijen zoals gemeenten en woningcorporaties om het woningaanbod te vergroten. In meerdere steden worden op dit moment grote studentencomplexen gebouwd.